

DEBRECZENI FÜGGETLEN ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKRE: EGY ÓRA 5 K., NEGYEDÉVRE 15 K., FÉLÉVRE 30 K., EGÉSZ ÉVRE 60 K. FOLYÓ SZÁM 20 FILLÉR, VASÁRNAP 30 FILLÉR.

POLITIKAI NAPLAP.

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. NEMESKÖSI LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓPVTAL: PIAC-UTCA 4.

A polgárság tömörülése

Debrecen, december 20.

A magyar polgári társadalom rokonszenvvel fogadta Károlyi Mihály miniszterelnöknek a minap elhangzott felhívását, mellyel tömörülésre buzdította a magyar polgári pártokat. A polgári társadalom megértette a miniszterelnök intelmének motívumait és ma a kormány mögé sorakozott pártok egyikének, a radikális pártnak vezérérfia tett követésre méltó bizonyosságot a tömörülés szükséges voltának fölismeréséről. Szende Pál pénzügyminiszter rövid beszédét, melyet a Károlyi-párt klubhelyiségében mondott, éppen ezért jelentős politikai eseménynek kell tekinteni és örövendetes dokumentumát annak, hogy a miniszterelnök által fölvetett ideának megvalósulása előtt korántsem állanak legyőzhetetlen akadályok.

A belső és a külső politikai helyzet kialakulása szempontjából egyképen döntő jelentőségű, hogy a magyar polgárságban meglevő nagy erők kellő mértékben érvényesüljenek és ne forgácsolódjanak szét pártharcokban, kicsinyes hatalmi tusakodásban. A belső politika kérdéseinek megoldására a polgárság csak abban az esetben gyakorolhat a magaszámarányának és gazdasági érdekeinek megfelelő befolyást, ha mint homogén szervezet, mint teljes egység léphet föl. Hogy az aktuális és sürgős megoldásra váró kérdések közül csak egyet, csak a földbirtok reformját emeljük ki, a polgári társadalom súlyosan érzi a multak mulasztásait és kénytelen volt annak a szociáldemokrata pártnak a védőszárnyai alá menekülni, amelynek elvei és céljai homlokegyenest ellenkeznek a polgári társadalom elveivel és céljaival, amelynek túlnyomó többsége azonban reális politikát követvén, dicséretes áldozatkészséget mutat a polgári társadalom javára, mert számol a lehetőségekkel, másrészt tekintettel van az ország nemzetközi helyzetére és emiatt is mérsékletet tanúsít, hogy az ellenségeinkkel való megegyezés útját el ne zárja.

Csak a viszonyok helyes megítélését kell figyelmükbe ajánlanunk a polgári pártoknak és kellőképen értékelni fogják a miniszterelnök felhívását. Az elvi kérdések egyáltalán nem képeznek ütköző pontokat, hiszen valamennyi polgári párt programja csaknem ugyanegyvet hirdeti: az új Magyarország megalkotását. A személyi momentumok által emelt korlátok pedig könnyen ledönthetők. Az erejüket egyesítsék, ha a polgári Magyarország megalkotása a szívükön fekszik.

Kolozsvár katonai kiürítését megkezdtük

Kolozsvárról táviratozzák: Vincze Sándor dr., a kolozsvári nemzeti tanács alelnöke, táviratot kapott a magyar kormánytól, amely utasítja, hogy rendelje el Kolozsvár város katonai kiürítését. A kormány rendeleteinek végrehajtása már folyamatban van.

Budapesti tudósítók táviratozzák: A felhívatalos Pol. Hir. közli: A fővárosi lapokban olyan hír látott napvilágot, hogy a kormány nem enged meg Kolozsvár kiürítését. Illetékes helyről közlik velünk, hogy ez a hír ebben a formában nem fedi a valóságot.

Magyar-román kerbatalom Kolozsvárott

Kolozsvárról táviratozzák:

Tegnap délután kellemetlen incidensek történtek Kolozsvárott, ezeknek azonban nem kell nagyobb jelentőséget tudósítani. A zavargásoknak áldozatul esett egy Petrovics Oktávián nevű 16 éves román ifjú; hogy melyik részről lötték agyon, nem lehetett megállapítani. Nemesak a magyar, de a román nemzeti tanács is sajnálkozását fejezte ki az incidens fölött.

Egyébként a városban teljes a rend és a nyugalom. A magyar nemzetőrség és a román gárda megállapodtak, hogy közösen tartják fenn a rendet. Mind a két fél 150 embert adott a biztonsági szolgálat céljaira. Ez a 300 ember magyar és román tiszték vezetése alatt egész éjjel cirkált az utcákon s az őriparatokhoz egy magyar és egy román tiszt és egy szociálista népbiztos volt beosztva. Egész éjjel a legesekélyebb rendzavarás sem történt.

Ami a román csapatok érkezését illeti, ez egyelőre nem várható. Neculcea tábornok, a Marosvásárhelyt megszállva tartó román hadsereg varancsnoka ugyanis távirati kérdést intézett Apáthy István főkormánybiztoshoz, hogy mennyi időre van szüksége, hogy Kolozsvárt katonailag kiürítse. Apáthy tíz napot kért, mire a román tábornok azt felelte, hogy ő a tíz napot nem engedélyezheti, hanem a nagy főhadiszállás elé terjeszti a kérést.

A németek Bánffyhunyadi szétverték egy román osztagot

Kolozsvár, dec. 20. A Bánffyhunyadi melletti alagutat ma délután egy román hadnagy vezetése alatt álló katonai munkásosztag felakarta robbantani. A terv azonban nem sikerült, mert a katonák egy német osztaggal kerültek szembe, amelytől azt követelték, hogy tegyverezze le magát. A németek ezt megtagadták, mire összecsapásra került a sor. A németek riasztó lövéseket adtak le, azután szétverték a románokat.

London, december 20. A „Manchester Guardian” egy rövid cikkben rámutat a magyarországi válságos helyzetre és nemzetközi bíróság kiküldését követeli a vitás kérdések szabályozására.

Nemzetközi bizottság a nemzetiségek ügyének rendezésére

London, december 20. A „Manchester Guardian” egy rövid cikkben rámutat a magyarországi válságos helyzetre és nemzetközi bíróság kiküldését követeli a vitás kérdések szabályozására.

Az idegen csapatok inváziója

A hadügyminisztérium sajtóosztálya közli az ország területén levő idegen csapatok helyzetéről:

Csehek: A Hernád völgyében a csehek gyöngye elővedei Szepesváralja és Szepesolaszi vonalán állanak. Povrad vidékén, Turócz völgyében és Pozsonytól északra a helyzet változatlan.

Lengyelek: A már közölt helységeken kívül Héthársról is lengyel csapatok beérkezését jelentik.

Erdélyből újabb jelentenivaló nincs.

A szerbek átlépték a Marost

Makóról táviratozzák: Nagylak községet ma délelőtt 150 főnyi szerb csapat szállotta meg, egy százados vezetése alatt. A helység túl van a demarkációs vonalon, a Marostól északra fekszik. A makói Nemzeti Tanács táviratban szőlította fel Károlyi miniszterelnököt intézkedéstételre. A szerb parancsnok közölte a község lakóival, hogy az entente megbízásából a szerbeknek joguk van a demarkációs vonalon túl fekvő helységek megszállására is.

A Bánát miatt összevesznek a románok és a szerbek

A szerb és a román állam éles ellentétbe került egymással a Bánát miatt. A román egy röpirat jelent meg, amely ekkeseredett hangjából félreismerhetetlen módon kitesztik ez a tényállás. A röpirat, melynek Velica Serbia a címe, többek közt ezeket mondja:

— A szerb hadseregnek a román Bánát fölött 30 nap óta tartó rövid uralkodása azt az impressziót kelti, hogy a szerb állam Franciaországot, Angliát és Amerikát befejezett tények elé akarja állítani. A szerbség — az a nép, amely királyát megölte — előnyomult és kész brutális módon örök időkre el-

URANIA

Ma, szombaton
December 21

Nordisk műsor.

W. PILANDER

előzetesével

A bebstelen

Dráma 4 felvonásban.

Előadások 5-6 óra 7-ig és 8-10 óra 10-ig.

APOLLO

Ma, szombaton
December 21

A földalatti

Szindikátus

Kalandor dráma
5 felvonásban.

Műsor a „Cabiria” színi repülő. Főszereplő: M. K. a néger őriás.

Előadások 5-6 óra 7-ig és 8-10 óra 10-ig.

Kövess tábornagy a háborúról és Mackensen internálásáról

„Aki győz, azé a hatalom“

Bécsből táviratozzák: Egy hírlapíró beszélgetést folytatott Kövess Hermann tábornaggal, a volt osztrák-magyar hadsereg utolsó főparancsnokával, aki Bécsben a volt közös hadsereg likvidálását vezeti.

A beszélgetés elején a tábornagy nevéseges mendemondáknak és tendenciózus rágalomnak mondta azokat a híreket, mintha neki 800.000 korona évi jövedelme lett volna. Azután érdekes dolgokra terelődött a beszélgetés. A tudósító megkérte a tábornagyot, feleljen őszintén: *hitte-e, hogy megnyerjük a háborút?* Kövess így válaszolt:

— Megmondom őszintén: 1917. őszén komolyan hittem, hogy mi fogunk győzni. — Voltak pillanatok akkor is, amikor erőltetnem kellett ezt a hitet, amelyet nem nélkülözhettem. Amikor egyszer 1917. őszén néhány napi szabadságot vettem, meglátogattam a feleségemet Ausseeban s akkor láttam, hogy a hinterlandban levő katonák hangulata mennyire más, mint a fronton s hogy a lakosság, főleg az osztrák lakosság, mennyit nélkülöz. Ez a rossz benyomás, melyet akkor szereztem, ez év tavaszán csak megerősödött bennem s ekkor láttam, hogy a háborút nem nyerhetjük meg.

Később Mackensen internálásáról beszélgettek, amiről Kövess tábornagy ezt mondta:

— Igaz, hogy a magyarok sok hálával tartoznak az én régi háborus pajtásomnak, Mackensennek, aki megvédelmezte őket az ellenségtől, *de gondoljuk csak meg: milyen helyzetben van a magyar kormány.* Magyarország jegyvertelen, Budapesten ellenséges csapatok az urak. — Mit tehetett a magyar kormány, ha azt kívánták tőle, hogy internálja a román vadvezért? Persze, hogy Mackensen más háborus sorsot érdemelt volna, de hiába, *aki győz, azé a hatalom!*

Közellátási ügyek

Burgonya a közalkalmazottaknak. A közalkalmazottak beszerzési csoportja közli: Értessük tagjainkat, hogy 6 vagon burgonya megérkezett és 15 vagon még uton van. — Felhívjuk tagjainkat, azokat is, akik a burgonyára befizetett összegeket visszavették, hogy az általuk nálunk megrendelt burgonyamennyiséget ebből a burgonyából feltétlenül vegyék ki, mert nem tudjuk biztosítani tagjainkat arról, hogy a közélelmezési minisztérium a burgonya-bevásárlási igazolványokat visszaadja és mivel sem burgonyajegyük, sem burgonya-bevásárlási igazolványuk nem lesz, e szerint esetleg burgonya nélkül fognak maradni. A burgonya kiosztását folyó évi december 22-én, vasárnap délelőtt és délután, hétfőn, 23-án, délelőtt és délután és kedden, 24-én, délelőtt és délután, a dohánybevéltő hivatal udvarán, a jelentkezések sorrendjében fogjuk fogantatosítani. Felkérjük tagjainkat, hogy zsákokról és fuvarról gondoskodjanak. Az esetleges befizetések a pénzügyi palota I. emelet 20. számú szobájában történnek azok részéről, akik vagy nem fizették be a burgonya árát, vagy a burgonya árát visszavették. Közzöljük tagjainkkal, hogy a burgonya fagymentesen, szalmába csomagolva, fedett kocsiokban érkeztek, minélfogva mindent megtettünk arra nézve, hogy tagjaink jó burgonyához jussanak.

A mérsékelt párt győzött a munkás- és katonatanácsok kongresszusán

Egyelőre csak a bányákat államosítják

Berlin, dec. 20. A munkás- és katonatanácsok kongresszusa azzal a javaslattal kapcsolatosban, amely szerint a törvényhozó és végrehajtó hatalmat a központi tanács parlamentáris felügyelete alatt a népmegbízottak tanácsára ruházza át, azt az indítványt fogadta el, hogy a parlamentáris felügyeletet a Haase által tegnap indítványozott módon gyakorolják.

A független szociálistáknak azt az indítványát, hogy a szövetségi államokat meg kell szüntetni, nagy többséggel elvetették.

A gazdasági élet szociálizálásának kérdésénél hosszabb vita fejlődött ki, amelyben a szónokok legnagyobb része amellett nyilatkozott, hogy a szociálizálást csak fokozatosan és nem feltöréssel szabad keresztülvinni, ha csak nem akariák, hogy ez összeomlásra vezessen.

Végül egyhangúlag elfogadták azt a javaslatot, amely szerint az arra érett üzemekeket, főleg a bányákat, haladéktalanul államosítani kell. Azt a javaslatot, mely a közös kormányhoz való viszony újból felvételét sürgette, visszautasították a kormányhoz.

Leinert elnök zárószavaiban a következőket mondta:

— A központi tanács felállításával és a nemzetgyűlési választások határidejének megállapításával a forradalom fentartását és biztosítását elértük. Meg kell akadályozni, hogy a forradalom vívmányai alatt Anglia, Franciaország és Amerika imperialisztikus és kapitális diadalt arassanak. Németországot felkarjuk szabadítani minden belföldi és külföldi elnyomás alól.

A kongresszus Németország forradalmi szociálista köztársaságának életésével végződött.

A bajor miniszterelnök a bolsavizmus ellen

München, dec. 20. Eisner Kurt miniszterelnök megjelent a Spartacus-csoport egy gyűlésén, ahol viharos ünnepléssel fogadták. A miniszterelnök beszédet mondott, melynek során kijelentette, hogy pusztá forradalmosdiadallal semmit sem lehet elérni. *Ne játszanak a tüzzel, mert ebbe a terepbe be fog vonulni a reakció, ha nem lehet fentartani a rendet.* Olyan állapotokat látok a jövőben, amelyek senki előtt sem lehetnek kívánatosak. Fogadják meg intő szavamat.

Wilson a népek szövetségéért

London, dec. 20. Wilson kijelentette, hogy egy Párisban megjelenő amerikai lap washingtoni tudósítójának az a jelentése, hogy az elnök helyesli a béke kiterjesztésére alakult liga tervét, teljesen valótlan. Wilson kijelentette, hogy *nemcsak híve a népek szövetségének, hanem nélkülözhetetlenné is tartja a béke fentartása érdekében, az említett liga tervéhez pedig sohasem járult hozzá.*

Pasics lemondott

Hága, december 20. — A Hollandsch Nieuwsch Bureau londoni jelentése szerint Pasics szerb miniszterelnök újból lemondott.

Az olasz király Párisban

Páris, dec. 20. Viktor Emánuel olasz király fiával, a piemonti herceggel, tegnap délután Orlando miniszterelnök és Sonnino külügyminiszter kíséretében Párisba érkezett. A pályaudvaron Poincaré elnök és Clemenceau miniszterelnök jelentek meg a fogadására. A pályaudvarról a király a külügy palotában levő lakosára vonult, francia katonaság sorfala között, a közönség viharos ovációtól kísérve. A király délután 6 órakor meglátogatta Wilsont és Poincarét az utóbbival 40 percig tartó tanácskozást folytatott. Este Poincaré elnök disztribúciót adott, amelyen a királyon és kíséretén kívül a kormány tagjai, a szenátus és a kamara elnökei és a diplomáciai kar képviselői vettek részt.

Debrecen közélelmezése és a hajduvármegyei községek

Mért nincs baromfi és tojás Debrecenben? — Nem engedik fölemelni a marhahús árát

A közélelmezés terén egyes helyeken annyira helyi jellegű intézkedéseket tesznek az illető helységek apró potentátjai, hogy azokkal egészen megzavarják messze vidékek élelmezésének rendjét.

Az utóbbi hetekben erősen érezhető volt a tojáshiány s a baromfiak, csirke, ruca, liba behozatalának csökkenése. A tojás ára darabonként 1 korona 40 fillér, ez azonban csak ritkán szokásos ár, mert ma szivesen megadnak darabonként 2 koronát is, csak kapható legyen ez a fontos közélelmezési cikk. A megéjtett puhatolozások nyomán kiderült, hogy ennek oka az, hogy a megyében a legtöbb helyen és a szomszédos környéken a helyi hatóságok megütötték, hogy a tojást vagy szárnyast kivigyék a faluból és Debrecenbe hozzák. Amikor ezt Handler Gyula kormánybiztos megtudta, erélyesen intézkedett, hogy ez a lehetetlen és visszas állapot megszűnjék. Szigorú rendeletet adott ki, amely szerint minden ilyen tilalmi rendelkezés semmis és utasította a helyi hatóságokat, hogy amennyiben ilyen tilalmi rendeletet kiadtak, azt azonnal vonják vissza.

A husneműekkel is baj volt az utóbbi napokban Debrecenben. A hentesek azt kívánták, hogy a vágóhíd ne raktározza be a szalonnát és ne szukcesszive adja ki nekik, hanem amint a vágás történik, az egész árut azonnal osszák ki köztük, mert hátha kifosztanák a vágóhídi raktárt s ők elvesztik a szalonnájukat. A közélelmezési bizottság azonban a vágóhídi raktárt teljesen biztosnak tartja, azt erősen őrzi is. Ezenkívül előterjesztést tesz a közgyűlésnek, hogy egyrészt a törvényhatósági bizottság, másrészt a hentesek garantálják a szalonna biztonságát.

A mészárosok is kérelemmel állottak elő. Ők azt kérték, hogy a marhahús árának maximumát függesszék föl, mert a mai árak melett nem tudnak marhahúst árusítani, aminek oka az, hogy a tényszerű drágán adják az élőállatot. A közélelmezési bizottság nem ment ebbe bele, hanem elrendelte a vidéki kupeczeknek a vásárról való kitérését, hogy ne vásárolhassák össze bármily áron az élőmarhát a debreceni mészárosok elől, akik nem adhatnak az élőmarha kilójáért csak 4 korona 50 fillért. Egyben elrendelte a közélelmezési bizottság, hogy Csontos László teigazdasági igazgató a közélelmezési bizottság egy tagjával minden heti vásáron jelenjék meg, tartsa szemmel az áralakulásokat és a vásárt és amennyiben esetenként szükségesnek látja, engedélyt adjon, hogy a debreceni mészáros is többet adhasson a kilónként megszabott 4 korona 50 fillérnél. Erre vonatkozóan Csontos László részére kormánybiztosi meghatalmazást kérnek.

Szende pénzügyminiszter a polgári pártok együttműködéséről

A radikális párt látogatása a Károlyi-pártnál

Az országos radikális párt tagjai ma este Szende Pál pénzügyminiszter vezetésével látogatást tettek a Károlyi-párt klubhelyiségében, ahol Hock János elnök, Fernbach Károly és Nagy György alelnökök fogadták a vendégeket. Hock János üdvözlő szavaira Szende Pál pénzügyminiszter a következőképp válaszolt:

— Az országos polgári radikális pártunk a Károlyi-párthoz való kapcsolata nem új keletű, mert már akkor megvolt, amikor a radikális párt még sem alakult. Kezdődött akkor, amikor 1909-ben Justh Gyula kivált a Kossuth-pártból és kezébe vette az általános, egyenlő, titkos választójog zászlaját. A mai radikális párt vezetőivel együtt csinálták meg a választójog ligáját és amikor a vezetés a fiatal Károlyi Mihály kezébe ment át, együtt haladtunk tovább úgy, hogy amikor pártunk megalakult, a fegyverbarátság már szép multra tekinthetett vissza. A fegyverbaráti kapcsolatok közöttünk azóta állandó és mindig bensőséges volt. Nem titok, hogy a radikális párt minden vezetőjét és minden tagját a legnagyobb tisztelet és rokonszenv jüzi Károlyi Mihályhoz és a párt vezető tagjaihoz, az sem titok, hogy a mi vezérünknek és a magyar politika látható fejének tekintjük őt és ez olyan garancia a két párt együttműködésére, hogy innár semmi ok sincs arra, hogy ne bizzunk ennek további folytatásában. Amikor visszaadjuk a Károlyi-párt tagjainak a látogatását, örülünk annak, hogy a mi itteni megjelénésünket úgy fogják fel, mint a meg nem ingatható, benső kapcsolati dokumentálását.

A miniszter szavait a Károlyi-párt nagy számban jelen volt tagjai élénk éljenzéssel fogadták, azután beható eszmecsere indult meg az aktuális politikai kérdésekről.

A munkástanács és a földreform

A munkástanács ma este 6 órakor értekezletet tartott, amelyen Garami Ernő kereskedelemügyi és Kunfi Zsigmond népjóléti miniszter is résztvettek. Tárgyalás alá vették a földbirtokreform ügyét. Az értekezleten az a nézet alakult ki, hogy sikerülni fog kiegyenlíteni az ellentéteket. — Határozatot nem hoztak, hanem a jövő hétre halasztották a tárgyalást, melyet a földmunkások kongresszusa után folytatnak.

A Károlyi-párt értekezlete

Az országos függetlenségi és 48-as Károlyi-párt holnap, szombaton este 6 órakor értekezletet tart.

A karácsonyi vásár

Szétnéztünk egy kissé a debreceni üzletekben: milyen az ötödféléves háború után az első „hékés” karácsonyi vásár? Két dolgot panasznak a debreceni kereskedők: azt, hogy a vasúti szállítás mizériái miatt a legszükségesebb árucikkek sem érkeznek meg és azt, hogy erősen megesappant a közönség vásárlási kedve.

A bazárok, a játékboltok órákon át üresen, alig néhány vevő jelentkezik és ezek is csak a legolcsóbb portékákat vásárolják. Nincs kelendőségük a szőkehajú alvóbabáknak és a csillogó játékszereknek: szegény emberek néhány koronája kerül csak a játékszerek kasszájába; szegény embereké, akik apró holmikkal nagy örömet akarnak szerezni gyermekeiknek. Az ékszerüzletek is panganak, aranyeműt és más ilyen drágaságot alig vesznek. A forgalom a ruháüzletekben aránylag eléggé nagy, fehérneműt, kabátokat és ilyen praktikus árukat vásárolnak azok, akik a Karácsony

tradicóját, övéik megajándékozását ezúttal se akarják elmulasztani.

Az árak azonban a kis kereslet dacára se csökkentek, mert újabb áru nem érkezik és ami raktáron van, azt a debreceni kereskedők nem adják olcsóbban a háborús árjelzéseknél. Szomorú a képe a karácsonyfiapiacnak is, a nagyobb fákát, mert drágák, alig veszik és csak ritkán látni az utcákon embert, aki karácsonyfiával a háza felé megy hazafelé. Az olcsó karácsonyfadíszek és a cukorkák fogyának leginkább, — egyedül ezek fogják az idén a Jézus fáját díszíteni, — és még valami nagyon kelendő: a könyvek.

A könyvkereskedések rendkívül látogatottak, az emberek olvasási kedve, amely a háborúban növekedett nagyra, egyáltalában nem csökkent, sőt ellenkezőleg, ma nagyobb, mint bármikor is volt. És ez is rendjén van: a mai idők szomorúságai között jólesik a könyvek nyugodtságához és szépségeihez menekülni.

HIREK

Vasárnapi istentiszteletek. A református templomokban vasárnap, e hó 22-én tartandó istentiszteletek rendje: a Nagytemplomban délelőtt 9 órakor prédikál dr. Ferenczy Gyula egyetemi tanár, ágendázik Papp Kálmán segédlelkész, délután 2 órakor prédikál Csongor Sándor hittanhallgató; a Kistemplomban délelőtt 9 órakor prédikál Ferenczy Károly segédlelkész, ágendázik Szele György lelkész, délután 2 órakor prédikál Ormós István hittanhallgató; a Kossuth-utcai templomban délelőtt 9 órakor prédikál Boér Károly vallásos tanár, délután 2 órakor kátét magyaráz Molnár Ferenc segédlelkész; az Árpád-téri templomban délelőtt 9 órakor prédikál Nemes István segédlelkész, délután 2 órakor kátét magyaráz László Albert segédlelkész; az ispotályi templomban délelőtt 9 órakor prédikál László Albert segédlelkész, délután 2 órakor kátét magyaráz Nemes István segédlelkész; a homokkerti imaházban délelőtt 9 órakor prédikál Zih Sándor lelkész.

A városi közgyűlés előkészítése. A városi jog- és pénzügyi bizottság holnap, szombaton délután 3 órakor ülést tart, amelyen a hó végén tartandó közgyűlés elé kerülő több ügyet fognak tárgyalni.

A függetlenségi és 48-as párt intéző bizottsága és szervező bizottsága e hó 21-én, szombaton délután 6 órakor a függetlenségi kör helyiségében együttes ülést tart. Tekintettel a nagyfontosságú tárgysorozatra, a bizottsági tagok teljes számban való megjelénését kéri a pártelnökség.

Debrecen és Hajdúmegye Erdélyért. A kormánybiztosi hivatal ma a következő fölhívást adta ki:

FELHÍVÁS.

Azok, kik a i. hó 22-iki kolozsvári tiltakozó nagygyűlésen való részvételüket a kormánybiztosi hivatalnál bejelentették, i. hó 21-én, szombaton délelőtt fél 11 órakor a városháza I. e. 36. sz. szobájában jelentkezni szíveskedjenek. Indulás a fél 12 óras vonattal Püspökladányon keresztül. Kormánybiztosi hivatal.

Debrecen város tanácsa is elhatározta, hogy képviselje magát ezen a nagygyűlésen s arra a maga részéről Csűrös Ferenc dr. tanácsnokot és Medgyaszay Miklós árvaszéki elnököt küldte ki.

Visszahívták a máramarosi karhatalmi kirendeltséget. Máramarossziget kormánybiztos-íróspánja ma távirati megkeresést küldött a debreceni karhatalmi parancsnoksághoz, amelyben azt közli, hogy az Északkelet-Magyarországra küldött debreceni karhatalmi kirendeltségek egyes osztagai Borsá vidékén indokolatlan szigorúsággal és durvasággal járnak el és miután ez a lakosságban nyugtalanságot okozott, kéri a karhatalmi kirendeltségek visszarendelését. Tekintettel arra, hogy

a kirendeltség munkáját — az ottani vidékeken felhalmozott állami javak megmentését és biztosítását — már befejezte és a máramarosi közbiztonságot az ottani nemzetőrség is megfelelően biztosítani tudja, a karhatalmi kirendeltségeket visszarendelték és azok Demetrovics századosnak, a kirendeltség parancsnokának vezetésével ma éjszaka visszaérkeznek Debrecenbe.

A presbitérium ülése. A debreceni református egyház e hó 22-én, vasárnap délelőtt 11 órakor az egyház tanácsstermében presbitériumi ülést tart.

Al-katonatisztek garázdálkodása. A hadügyminiszternek az a rendelete, hogy a leszerelő tiszték illetményeiket állandó tartózkodási helyükön is felvehetik és nem tartoznak a havi illetékekért illetékes pöttestükknél jelentkezni, — alkalmat adott arra, hogy al-katonatisztek ezen az alapon csalásokat kíséreljenek meg. A debreceni pöttestek gazdasági hivatalainál, ahol a leszerelési illetékeket a tiszteknek kiűzetik, már eddig is igen sok olyan állítólagos tiszt jelentkezett, aki a forradalmi idők zürzavarát kihasználva, önmaga adományozta magának a tiszt rangot. Természetes, hogy ezeket az al-katonatiszteket úgy a 3-as honvédelknél, mint a 9-eseknél elutasítják és a legszigorúbb övintézkedéseket tettek meg, hogy azoknak a tiszteknek a jogosultságát, akik idegen csapatokhoz tartoznak a kifizetés előtt megvizsgálják. Ugyanakkor azonban mind nagyobb lesz a számuk azoknak, akik illetéktelenül követelik a leszerelési illetékeket és ezért elhatározták, hogy ezután az ilyen szélhámosok ellen teljes szigorral fognak eljárni. Ennek az elhatározásnak a következménye, hogy ma letartóztatott egy álhadnagyot, aki a 3-ik honvédelkaszárában a leszerelési illetékek felvételére jelentkezett. Okmányainak megvizsgálásánál kiderült, hogy azok hamisítványok, az álhadnagyot tehát átkísértették a rendőrségre, ahol letartóztatott és család és közokirathamisítás miatt vizsgálatot indítottak ellene. Kitérté eddig nem sikerült megállapítani, mert minden felvilágosítást megtagad, a rendőrség azonban a személyleírás alapján azt hiszi, hogy az álhadnagy személyében a kjsvárdai esendőrség által körözött kabátolvaj került kézre.

A debreceni köztársasági párt gyűlései. Vasárnap, december 22-én, délután 3 órakor a debreceni köztársasági párt a következő helyeken tart gyűléseket: a homokkerti olvasókörben, a csapokerti köztársasági olvasókörben és a Varga-kerületben a Schager-téle vendéglőben. — Tárgyak. A polgárorség szervezése. Pártügyek. Kéri ezúton az elnöki tanács a homokkerti, csapokerti és a vargakerületi polgártársakat, hogy a gyűlésen minél szorosabban jelenjenek meg a felvetett kérdések megvitatására. Festvéri üdvözléssel: a Debreceni Köztársasági Párt elnöki tanácsa. Hálás köszönetemet. Biró Jenő, h. igazgató.

Adomány a Tanári Árvák és Özvegyek Egyesületé javára. Hetey Elek hodászi földbirtokos ur 125 koronát adományozott egyesületünknek. — Mikor ezt a nemeslelkű adományt nyilvánosan megköszönjük, egyúttal ismételtén felhívjuk áldozatkész figyelmét egyesületünkre a humánus célokat megértő társadalomnak, Debrecen, 1918. december 20. Dr. Gulácsy István, Révész Lajos.

A tartalékos és népfőlképző tiszték és önkéntesek és szellemi munkás ka onák országos egyesülete debreceni csoportjának intéző bizottsága felkéri tagjait a félévi tagsági díjak befizetésére. A befizetések Burger Lajos pénztárnok, Debrecen, Király-u. 4. sz. (Bank-egyesület Rt.) címére küldendők vagy nála személyesen eszközleendő, ki úgy a befizetéseket, mint az új belépések elfogadását illetőleg minden nap délelőtt 9—1 óráig a tagok rendelkezésére áll.

A közszolgálati alkalmazottak holnap, szombaton délután 5 órakor előzetes megbeszélés alapján a szociáldemokrata párt Kossuth-utca 11. sz. a. helyiségében (keresztútlet, I. emelet) értekezletet tart.

— Az esztergomi zsidók részvéte a hercegprímás gyászában. Esztergomból táviratozzák a Magyar Kurirnak: Abból az alkalomból, hogy Csernoch János hercegprímás testvéröccse és sógoröccse gyilkos merényletnek estek áldozatul, az esztergomi zsidó hitközség részvétiratot intézett a hercegprímáshoz, aki a következő választ küldötte:

— Tekintetes hitközségi elnök ur! Az esztergomi izraelita hitközség szíves részvételnyilvánítása vigasztalóan hatott reám nagy bánatomban. Hálásan köszönöm gyászomban osztozó érzéseiket. Kérjük valamennyien az istent, hogy a felebaráti szeretetet ébressze fel a szívekben és az emberek ismét testvéreket ismerjenek egymásban. Fogadják el az öszinte tiszteletem nyilvánítását.

— Az alsószabolcs-háidüvidéki református egyházmegyei tanító-egyesület holnap, szombaton délelőtt 10 órakor tartja meg rendes közgyűlését Debrecenben, a vármegye-háza tanácstermében. A közgyűlés tárgyai: A hadügyminiszter megbízottjának jelentése és javaslata a köztársasági népiállam megszilárdítása és fennmaradása céljából a tanítóság további teendőire vonatkozólag. — Titkári jelentés. — Pénztárosi jelentés. — Nevelőmunkások szövetségének átirata. — Tisztújítás. — Indítványok. (A közgyűlés előtt 5 nappal adandók be.) A választmány tagjait a tárgysorozat előkészítésére negyznap délelőtt 9 órára a vármegye-ház tanácstermébe hívjuk össze. A közgyűlésen megjelentek 50 K megtérítést kaphatnak a tanfelügyelő által látmozott jelenléti jegyre. (Népt. lap. 49. sz.)

— Megszűnnek a hadapródiskolák. A hadügyminisztérium most azzal a tervvel foglalkozik, hogy a katonai al- és főreáliskolákat, valamint az országban levő négy hadapródiskolát megszünteti, illetve a kultuszminisztériummal egyetértően polgári középiskolává szervezi át. Az említett tisztiképzőintézetek így megszűnnek és a polgári nevelés céljaira szabadulnak fel. Egvedülési tisztiképzőintézet a Ludovika Akadémia lesz. Természetesen gondoskodás történik arról, hogy a katonai reáliskolai és hadapródiskolai növendékek, a szülők intenciói szerint tovább képezhessék magukat. A kérdés Debrecen városát is érdekli, mert tudomásunk szerint több hadapródiskolában van nagyobb alapítvány, a melyek fölött az iskolák megszűnése esetén rendelkezni kell.

— Dr. Fehér Hermann főorvos, a tüdőbetegségek szakorvosa, leszerelvén, ezután rendel d. e. 9—10 óráig és d. u. 2—4 óráig Piac-utca 58. szám alatt.

— Mennyi fizetést kaphatnak a papok, ha felosztják földjeiket? A földbirtokreformmal kapcsolatban el kell intézni a fő- és alsópapság javadalmasításának kérdését is. Erre nézve már többféle tervezet készült. Az egyik illetménytáblázat így tünteti fel a papok javadalmasítását: a) Egyházkormányzat: Hercegprímás és esztergomi érsek 120,000, kalocsai és egri érsek 95,000, erdélyi püspök 90,000, többi megyéspüspök 80,000, a javadalmukra eddig kinevezett kanonokok 24,000 kor.; b) alsópapság: önálló állások 4800 (ez az alapfizetés a háromévesenkénti 600 koronás korpótlékkal 30 éves szolgálati időig 10,200, 39 éves szolgálati időig 12,000 koronára emelkedik. Önálló állásoknak veendő: plébános, káplán három évi szolgálat után, hitoktató tanár, hittanár, egyházközségi tisztviselő, szeminariumi előjárók, egyéb papi szolgálatot teljesítők. Nem önálló állások alapfizetése: 2500 korona, lakás és ellátással. Nem önálló jellegű minden pap szolgálatának első három évében.

— A ruhabezolgáltatás. Értesíteni a város lakosságának azon részét, akik ruhabezolgáltatásra kötelesek, de még eddig nem szállították be, hogy egy később megjelenő hirdetmény útján fogom értesíteni, hogy azok mikor és hova lesznek beszállítandók. Zöld, tb. tanácsnok.

— A katonai rendőrség beolvadt a nemzetőrségbe. A debreceni katonai rendőrség, amely a háború alatt a katonai rendészet fenntartásáról gondoskodott, a hadügyminiszter rendelete értelmében ma megszűnt és beolvadt a Zivuska őrnagy parancsnoksága alatt álló nemzetőrségbe.

— Nyilvános köszönet. Az István-gőzmalom tisztikara és külön May Andor vezérigazgató ur, néhai Bavlicza Pál ur elhalálozása alkalmából koszorúmegváltás címén 200 — 200 K, összesen 400 K-át juttattak a Népjóléti Hivatal általános népjóléti alapja javára, ugyszintén Geszti Ilonka és Olga 200 K-át, mint az Augusztá-szanatóriumban rendezett gyűléseink eredményét. Fogadják a nemesszívű adakozók és gyűjtők követésre méltó ajándékosságukért hivatalom nevében e helyen is hálás köszönetemet. Bíró Jenő h. igazgató.

— Letartóztatott zsirtolvajok. Mint annakidején jelentettük, Heiss Farkas zsirkereskedőnek Széchenyi-utca 27. sz. alatti raktárhelyiségébe betörték és onnan mintegy 20,000 korona értékű zsirt elloptak. A lopást nem egyszerre, hanem több éjszakán át követették el. A rendőrségnek ma sikerült elfogni a zsirtolvajokat, három orosz hadifoglyot, valamint két magyar katonát, akik nemrégiben érkeztek vissza orosz fogságból és a betörésnek tulajdonképeni értelmi szerzői voltak. Az elloptott nagymennyiségű zsirból csupán 60 kiló került meg, mert a többit már eladták. A rendőrség most az orgazdákat nyomozza.

— Fölemelték a dohány árát. Budapesti tudósítónk táviratozza, hogy a dohány és dohányneműek fölemelt árai holnap lépnek életbe. Az emelkedés átlagban 50 százalék, a következő kulcs 70 százalék és legfinomabb gyártmányok árát 100 százalékkal emelik. — Az 50 százalékos emelés határai a szivarokban a Medea, a dohányokban a Purzicsán. Kír és a cigarettákban az ennek megfelelő minőség. Az ezeknél finomabb minőségű cikkek árai, egy-két darab kivételével, 70 százalékkal emelkednek.

— Szigorú büntetés betörő szerb katonáknak. Nagykikindáról jelentik: Tegnapelőtt a városhoz közel egyik faluban szerb reguláris katonák betörték Guttmann Dániel földbirtokoshoz, ott garázdálkodtak és raboltak. A tetteseket, akiket polgári egyének lefáztak, elfogták és fedezet alatt Nagykikindára szállították, ahol a szerb hadbírósg miúddésben van, amely itélkezni fog fölöttük. A kárvallott Guttmann Dániel megjelent Riszics Dragomir ezredes dandárparancsnoknál, aki előtt kijelentette, hogy nem kívánja a két katonát-teszt megbüntetését. Kára jórésben megtérült, tudja, hogy a katonák az ital és a rossz társaság behatása alatt cselekedtek. Riszics ezredes válaszában megköszönte a kereskedőnek, hogy katonái ellen visszavonta a panaszát, de kijelentette, hogy a cselekményt azért nem hagyja megtorlatlanul. A szerb katonai törvények szigorúak és ha most e kettőnek megbocsátának, ez csak a többire volna demoralizáló hatással. Most, hogy Guttmann azzal a kérelemme jön, hogy kegyelmezzen a két megtévedt katonára életének, a kérelmet vissza ne utasíthatja, a halálbüntetést mellőzni fogja, de egyébként a legszigorúbb büntetéssel fogja sújtani. — Ezért átadja őket, mondta, az épen jelenlevő nagykikindai hadbíróknak, a polgári egyéneket pedig a polgári bíróságnak szolgáltatja ki. Egyben megbízta a hadbíró, hogy Guttmann Dánielnél tiszteletét tegye és fejezze ki ott is köszönetét nemes cselekedetért.

— Kóser zsir-ellátás. A két izr. hitközség intézkedésére a hitközségi tagok kóser libazsirt kaphatnak a libakereskedőknél a hitközség utalványaira, kilogrammonként 60 koronáért. A zsir-utalványok a statusquo tagok részére a József kir. herceg-u. 26. sz. a.; az orthodox tagok részére a Pástiu. 4. sz. a. levő irodákban d. e. 8—10-ig szolgáltatnak ki. — A két izr. hitközség előjárósága.

— Az üzletek karácsonyi zárórája. Rósa István főkapitány a következőket közli: A minisztérium a nyílt árusítási üzleteknek, továbbá az ipari és kereskedelmi irodáknak ünnepnapokon és vasárnapokon való nyitvatartását legújabbán kiadott 6184—918. M. E. sz. rendeletével egységesen szabályozta. Miután a rendelet rendelkezéseit közhírré tevő hirdetések kiadása minden gyorsaság mellett is bizonyos időt vesz igénybe, ezúton közlöm az érdekeltekkel, hogy karácsony első napjáig minden nyílt árusítási üzlet hétköznapokon este 7 óráig, a folyó évi december hó 22-ére eső vasárnapon pedig déli 12 óráig tartású nyitva. Ugyanezen idő alatt ezen üzletek reggel 7 órakor nyitnak.

— Dr. Kun Miklós ügyvédi irodáját Debrecenben Simonffy-utca 1. sz. alatt (Városi bérház) újból megnyitotta.

— A szociáldemokrata párt I. kerületi pártszervezete holnap, szombaton este 8 órakor fontos megbeszélést tart pártszervezeti helyiségében, a Törő-vendéglőben. (Csapó-u.)

— Megnyílt a modern berendezésű káplános műhely Piac-utca 9. (Bika-szálló mellett) ahol férfi, női és gyermek káplanos tisztítását és átforgalmazását pontosan teljesítik. — Üzemvezető Kósa Lajos.

— Névegveket gyorsan és izlésesen készítt Hegedűs és Sándor irodalmi és nyomdai részvénytársaság könyvnyomdája. Piac-u. 34.

— Debrecen sz. kir. városi Polgári Étközöjének het' étlapja 1918. december 22—28-ig:

Vasárnap: Husleves reszelt tésztával, hideg hus mártással, pirított gríz, almáslepény.

Hétfő: Köménymagleves, juhhúsos kása, bukta.

Kedd: Lebbencsleves, babfőzelék, sertéssült, omlós pereg.

Szerda: Husleves, hideg hus mártással, törött burgonya, mákostekeres.

Csütörtök: Tüdőleves, párolt felsár, káposzta, fánk.

Péntek: Husleves, hideg hus mártással, tarhonya, fűszeres lepény.

Sombat: Kásaleves, sertéssült, lenese, hadimézes.

Eladó telek.

A Varga-kerthben a szoboszlói ut és keleti sor parkán (a saétromlót ny a tőszomszédságában)

5000 □-öl pusztatelepek evészbén vagy 300 □-öles parcellákban

eladó A telek a város helyi üctén a Miklósu-utca folytatásánál képezi. Csatornázás vízvezeték és villany bevezetve — Felvilágosítás: dr. Szűcs Andor ügyvéd Szent-Anna-utca 6. Telefon 670.

JÁNOSI ZOLTÁN

ABSOLON

című 5 felvonásos, bibliai tárgyú történelmi tragédiája

Ára finom fehér papíron K 6—
finom velin papíron K 8—
költve mindögyik 4 koronával drágább

kiadóhivatalunkban kapható.

— Debrecen város teigazdasága elad 3 darab szopós borjut. Erre nézve zárt írásbeli ajánlat adandó be kilónként, élsúlyban, levonás nélkül, 24-ikén déli 12 óráig városháza, földszint 18. sz. A borjuk az eladás után azonnal átveendő.

SZINHÁZ

MŰSOR:

Csokonai-színház
SZOMBAT: Kőszivű ember fia. (C) bérlet.
Délután: Szabin nők elrablása, vigjáték.
VASÁRNAP: Este: Kőszivű ember fia (II).
Délután: Hejehuja báró, operett.

Vigszínház

SZOMBAT: Délután: Nebántvirág, operett.
Este: Kóristalány.
VASÁRNAP: Délután: Szabin nők elrablása.
Este: Kóristalány.

A színházi iroda hírei. A kőszivű ember fia. II. rész. kerül ma este színre (C) bérletben a Csokonai-színházban. — Médi. Ma, szombaton, délután fél négy órai kezdettel, mérsékelt selyákkal a Médi operett kerül színre a Csokonai-színházban. — Kóristalány. A Vigszínházban ma a Kóristalány operett kerül színre este, hogy holnap helyet adjon a Sabin-nők című vigjátéknak. — A Sabin-nők elrablása délután. A Vigszínházban ma délután fél négy órai kezdettel, mérsékelt helyákkal a Sabin-nők elrablása című vigjáték kerül színre. Ez lesz az első alkalom, amikor délutáni előadásban olyan darab kerül színre, amelyet még nem adott elő a színház. — Vasárnap előadások. Vasárnap a Csokonai-színházban délután a Dolovai nábob leánya szín-

mű, este a Heje-huja báró, operett, a Vigszínházban délután a Nebántvirág operett, este a Sabin-nők elrablása vigjáték kerül színre. Magnus, a néger óriás, csodálatos mutatványait mutatja be ma az Apollo.

W. Psyländer főszereplésével a „Beestelen” című nagyhatású Nordisk-dráma ma utoljára az Urániában.

Fontos minden magántisztviselő és kereskedelmi alkalmazottnak a

Kereskedelmi alkalmazottak és magántisztviselők felmondása és végkielégítése

valamint egyéb szolgálati viszonyait szabályozó 1941/1918. M. E. számú rendelet ismertetése. Irta: György Ernő, az OMKE titkára. Ára 2 korona.

Rendület a magánalkalmazottakról.

Ismertett Dr. Kuthi Sándor ügyvéd. Ára 1 korona. 10% felár.

Kapható:

HEGEDÜS és SÁNDOR
irodalmi és nyomdai részv.-társ.-nál
PIAC-UTCA 34. SZÁM.

Apró hirdetések.

Aranyat-ezüstöt,
brilliantokat, bármiről szóló zálogleveleket (zálogcédlákat) és egyéb tárgyakat a legmagasabb árban veszek. — Meghívásra házhoz is elmegyek, Steiner Mihály Széchenyi-sz. 19. szám.

Eladó ház
Főtér, villamos és vasúthoz közel modern és nagyjövödelmet hajtó bérház, 2 szoba azonnali, 4 szoba februári beköltözésre eladó. Dezső Maróthy-utca 19.

Arc krémek,
Ponderek, illatszerek kímélve, fogcímek, szájvizek, arcfestékek, szepítővizek a legolcsóbban beszerezhetők
Grósz Nagy Ferenc
gyógyszerésznél, „Arany-egyszarv” gyógyszerár (színház mellett)

Akciák
törött aranya, ezüfte, ékszer, vagy zálogjegye van eladó, hívja meg Krámer, Arany Éke. bérház 2.

Eladó
Ónodon, a Cúcában 32 és fél hold első osztályu tányás földbirtok. A látóképi osárdán túl, a Máté-ut szőlőn, Kertész és Vörtesi tanyával szemben, kitűnő gazdasági épületekkel ellátva, 3 szobás lakás, gőri álló stb. Értekezhetni Debreczeni Gazdák Bankjánál, Kossuth-utca 17.

Macskókoma
utazásai, mindenféle képes mesekönyvek kaphatók Harmathynál.

Singer
rarrógépeket legjobban javít Keszler A. műszervész, Széchenyi-utca 1.

Faarverés.

Debrecen városnak Nyirmartonfalva határában levő guti erdejében termelt száraz gazdasági szerszámfa és tűzifaanyag **1. hó 22-én és 23-án reggel 9 órakor** nyilvános árverésen eladatik. Találkozás fél 9 órakor a guti erdőszelvényben.

A megvásárolt faanyag készpénzzel fizetendő és 1919. év január 15-ig elszállítandó.

Vétel után a faanyag megőrzéséért az erdőhivatal felelősséget nem vállal.

Debrecen, 1918. december 18.

Nagyerdei Erdőhivatal.

Hol lehet legolcsóbb s legszebb s legcélszerűbb

karácsonyi ajándékot vásárolni?

HEGEDÜS és SÁNDOR
irodalmi és nyomdai részvénytársaság
könyv-, papir- és műkereskedésében

PIAC-UTCA 34. SZ.

LEGOCSÓBB, mert már **néhány koronáért igen szép ajándékot vásárolhatunk** a mai drága világban is **gyermeknek és felnőtteknek egyaránt.**

LEGSZEBB, mert **egy szép könyv a gyermeknek, egy szép doboz levélpapír vagy egy szép kép** — elismert festők reprodukciói — **diszkeretekben, vagy egy-egy remek porcellán és fayence és majolika disztárgy, asztali villanylámpa,** stb. aránylag olcsó pénzért szerezhető be.

LEGCÉLSZERÜBB, mert jobb, célszerűbb ajándékot a gyermeknek egy-egy jó könyvnél, szép levélpapírt, disztárgyat a felnőtteknek nem vehetünk.

Könyvek, ifjúsági iratok diszes s olcsó kötésekben.

Remek levélpapírok, u. n. családi dobozok, óriási választékban.

Levelezőlap, fényképalbumok, emlékkönyvek plüss-, bőr- és vászonkötésekben rendkívül sokféle kiállításban.

Imakönyvek református és katolikus, valamint református **zsoltárok** is rengeteg sokféle kötésben.

Festék dobozok, bélyegalbumok,

Remek, szebbnél szebb műtárgyak, tintatartókészletek, fayence, majolika, márvány s porcellánból.

Képek pompás keretekben már 24 koronától kezdve.

Kérjük kirakatainkat megtekinteni.

Az üzletben is megtekinthetők vételkényszer nélkül.

HEGEDÜS és SÁNDOR IRODALMI és NYOMDAI RÉSZV.-TÁRSASÁG
könyv-, papir- és műkereskedése **Piac-utca 34. Főposta mellett.**

URANIA
Társulat
December 20-án